

★ GOUDA ★
★ 750 ★
★ 1272 - 2022 ★

Geef
Gouda
door!

Jaarstukken 2023

3.1 Economie, werk en onderwijs

Ambitie

De gemeente Gouda streeft naar een vitale Goudse economie en een goed ondernemers- en vestigingsklimaat, inclusief een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Bedrijven, onderwijs en overheid (triple helix) maken zich sterk voor meer hoger onderwijs in Midden-Holland. Samenwerking zorgt voor innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken in de zorg en bij bodemdaling. De relatie van mens met technologie is daarin de rode draad.

Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen voor alle kinderen op Basis-, Voortgezet- en Speciaal(voortgezet) onderwijs in Gouda en sterk onderwijs, waarin wordt samengewerkt om gelijke kansen te creëren. En actief werk maken van het terugdringen van laaggeletterdheid.

Wat is bereikt?

1) Uitvoeren Economische Agenda

Regionaal zijn kwantitatieve afspraken gemaakt om de bedrijventerreinen door te ontwikkelen (Bedrijventerreinenstrategie). De MKB dealprojecten, waaronder de lasrobot, zijn afgerond. Samen met DPG en het SEB M-H zijn stappen gezet richting verduurzaming van het bedrijfsleven, onder andere door het vergroenen van bedrijventerrein. We werken aan doorlopende leerlijnen bijvoorbeeld gericht op techniekonderwijs.

2) Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

De vernieuwbouw van het lyceum van De Goudse Waarden (Heemskerkstraat) is opgeleverd. De realisatie is gestart van de uitbreiding van de Johannes Calvijnschool en de nieuwbouw van het kindcentrum Auris Taalplein – De Triangel (oplevering 2024).

3) Terugdringen laaggeletterdheid

De gemeenteraad heeft voor de zomer het plan van aanpak laaggeletterdheid goedgekeurd. Afgelopen jaar zijn er 400 mensen bereikt via het Taalhuis. De Taalmeter is ingevoerd als hulpmiddel om te ontdekken of bijstandsgerechtigden moeite hebben met lezen. In het afgelopen jaar zijn 55 vragen vastgelegd bij de informatiepunten Digitale Overheid (IDO). Hoogstwaarschijnlijk ligt het aantal hoger (in verband met de complexiteit van de registratiewijze zijn niet alle vragen goed geregistreerd).

4) Doorontwikkelen Campus Gouda

In juli 2023 is het schooljaar 2022-2023 afgerond met in totaal 111 deelnemers aan de modules zorg.

Met Hogeschool Saxion is in juni een samenwerkingsovereenkomst gesloten en zijn modules rond bodemdaling ontwikkeld. In afgelopen jaar hebben 63 studenten vanuit het living lab bodem & technologie gewerkt aan uitdagingen rondom bodemdaling. Ook is in maart 2023 de eerste student aan de ICT Praktijkacademie afgestudeerd.

5) Terugdringen jeugdwerkloosheid

In 2023 is het aantal werkloze jongeren in Gouda is met 11 toegenomen van 259 in 2022 naar 270 in 2023. Ook landelijk is een toename te zien. Deze ontwikkeling past bij de verslechtering van het conjunctuurbeeld. De jeugdwerkloosheid nam in de afgelopen jaren vaker kortstondig toe om daarna weer te dalen.

3.1.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Uitvoeren Economische Agenda

- Met inzet van de Vliegende Brigade heeft Gouda ondersteuning gekregen bij 'de schuifpuzzel' op de bedrijventerreinen Kromme Gouwe en GoudsePoort'. In 2023 zijn diverse gesprekken gevoerd met betrokken marktpartijen en provincie om een gezamenlijk eindbeeld op te leveren. Deze gesprekken zijn nog niet afgerond en pakken we in 2024 verder op.
- De regionale bedrijventerreinenstrategie (deel II, 'kwalitatief') is afgerond. Er zijn regionale afspraken gemaakt op het gebied van o.a. beter benutten, verduurzaming en de verkenning naar regionaal accountmanagement.
- De deelprojecten van de MKB-deal zijn afgerond. Er is onder andere een lasrobot geplaatst bij MBO Rijnland en is een verkenning opgeleverd met een quickscan en routekaart om ondernemers voor te bereiden op zero-emissie (zone's). En een beter beeld te verkrijgen rond stadslogistiek(hubs).
- In 2023 is (nieuw) ondernemerschap op verschillende manieren ondersteund. Zo legde de wethouder Economie 14 werkbezoeken af. Het college bezocht 3 bedrijven. Daarnaast is een ondernemersontbijt georganiseerd en met Campus Gouda zijn werkbezoeken in de regio afgelegd.
- Het StartUp Café voor startende ondernemers is in 2023 5 keer georganiseerd. De bedrijvendag is georganiseerd als een goed bezochte Haringparty. Helaas is de Startersavond niet door gegaan in verband met te weinig aanmeldingen.

Doelstelling 2: Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

- De vernieuwbouw van het lyceum van De Goudse Waarden (Heemskerkstraat) is opgeleverd. Verder stond het jaar 2023 in het teken van de realisatie van projecten uit het Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting 2020-2024 1e tranche IHP. De realisatie is gestart van de uitbreiding van de Johannes Calvijnschool en de nieuwbouw van het kindcentrum Auris Taalplein De Triangel (oplevering 2024). De andere projecten zitten allen in de ontwerpfasen, variërend van schetsontwerp tot definitief ontwerp (oplevering 2024/2025). De oude locatie van De Ark (Luykenstraat) is gesloopt en wordt herontwikkeld tot een park.
- In 2023 is gestart met de voorbereiding van het Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting 2025-2030 2e tranche IHP. De evaluatie van de 1e tranche en de nieuwe uitvoeringskaders voor de 2e tranche zijn in 2023 aan de raad aangeboden (en in februari 2024 vastgesteld).
- De 6 bruikleenscholen zijn in 2023 onderhouden. Voor deze bruikleenscholen is een perspectief gemaakt wat op den duur met dit gebouw te doen, variërend van overdracht naar schoolbestuur, behouden als tijdelijke huisvesting, verlengen van overeenkomst met scholen. In één van de bruikleenscholen is in 2023 de Internationale Schakelklas (ISK) gehuisvest.
- In 2023 is de voorbereiding gestart voor het huisvesten van de Internationale Schakelklas (ISK) in het voormalig schoolgebouw aan de Burgemeester Martenssingel 15 (voorbereiding aanbesteding, verbouwingsplan). Hiervoor is een college- en raadsbesluit (voorjaar 2024) voorbereid.

Doelstelling 3: Terugdringen laaggeletterdheid

- In 2023 is de Goudse onderwijsagenda uitgevoerd. Door het afsluiten van convenanten over nieuwkomersonderwijs en over meertaligheid. De Brede School Taalacademie is gestart. En vanuit het onderwijsveld is onderzoek gedaan naar ondersteuningstrajecten ter bevordering van gelijke kansen en taalontwikkeling
- De techniekwerkplaats is uitgerold. De Techniekwerkplaats biedt technieklessen aan voor de groepen 5 t/m 8. In 2023 is gewerkt aan een vakantieprogrammering, programma voor het voortgezet onderwijs en een BSO-programma
- De gemeente heeft extra geïnvesteerd in de aanpak laaggeletterdheid via het Taalhuis. Het Taalhuis faciliteert een digitaal oefencafé en organiseert wekelijks computervragenuren voor senioren, ook bekend als Seniorweb. Sagenn heeft dit jaar 2 extra Nederlandse lesgroepen voor volwasseneneducatie opgezet vanwege de groeiende vraag. Verder voorziet het Taalhuis in digitaal ondersteuningsaanbod, met het afgelopen jaar de uitvoering van verschillende cursussen zoals Klik & Tik, Digisterker en Digivitaler. De consultants werk en inkomen zijn getraind om extra aandacht te hebben voor taalvaardigheden en de mogelijkheden om door te verwijzen naar taalcursussen De gemeente voerde de Taalmeter in als hulpmiddel om te ontdekken of bijstandsgerechtigden moeite hebben met lezen.
- De gemeenteraad heeft besloten om geen aanvullende financiering vanuit de gemeente aan Libertum te verstrekken. De stichting heeft er vervolgens voor gekozen zichzelf op te heffen. De raad heeft gevraagd het gedachtegoed waar Libertum voor staat op alternatieve wijze te borgen. Inmiddels is duidelijk dat er in de stad voldoende maatschappelijke organisaties zijn die dit Goudse gedachtegoed mee vorm en inhoud geven.

Doelstelling 4: Doorontwikkelen Campus Gouda

- Het Living Lab Bodem & Technologie is doorontwikkeld. Vanuit innovatieagenda's is gewerkt aan uitdagingen rondom bodem in relatie tot technologie. Samen met 19 regionale partners (onder andere bedrijven en gemeenten) hebben 63 studenten innovatietrajecten uitgevoerd vanuit die innovatieagenda's.
- Het Living Lab Zorg & Technologie is verder ontwikkeld. Binnen het Living Lab is er naast een vernieuwd fysiek experience lab nu ook een mobiel lab (bus to the future) dat geopend werd in oktober. Het netwerk aan partners binnen het Living Lab is uitgebreid met meer partners uit de zorg die in februari 2024 een samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend.
- Voor het modulair hbo aanbod Campus Gouda is met Saxion Hogeschool een module duurzaam bodem-management ontwikkeld. Deze module bestaat uit drie deelmodules en op maandag 26 februari 2024 start de eerste groep werkenden aan de deelmodule vitale bodem. Rondom zorg is in september een nieuwe lichting gestart en is met de partners gewerkt aan een nieuwe derde module die in 2024 start.

- Vanuit het CIV Smart Technology is in samenwerking met lokale bedrijfsleven en MKB Deal de lasrobot op mboRijnland locatie Gouda geïnstalleerd. Voor het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Smart Technology werd een nieuwe meerjarige OCW-subsidie toegekend. Verder is vanuit het CIV Welzijn & Zorg actief bijgedragen aan het mobiele en fysieke lab (zie hierboven). Studenten van mboRijnland en Hoornbeek College hebben meegeholpen in ontwikkeling van beide labs.
- De Doorlopende leerlijn techniek is verder uitgebouwd samen met Techniek Talent Gouda. Techniek Talent Gouda gaat over de samenwerking tussen docenten, scholen en met het bedrijfsleven, kennisdeling en het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen op het vakgebied. Voorbeeld hiervan is het metaal project waarbij vmbo-leerlingen bij 5 bedrijven zijn langsgaan om te werken aan één opdracht: een kippengrill. De eerste student van de ICT Praktijkacademie rondde in 2023 zijn opleiding af met een bachelor-diploma.

Doelstelling 5: Terugdringen jeugdwerkloosheid

- In 2023 is gewerkt aan het voorkomen en terugdringen van jeugdwerkloosheid. Een optimale dienstverlening voor jongeren staat hierin centraal. Onder andere door activiteiten als de matchtafel (in samenwerking met het onderwijs en doorstroompunt), school@work (met Promen) en Lokaal (met mboRijnland) zijn jongeren begeleid naar school of werk. Ook zijn door de coördinator voorlichtingen in het onderwijs en regionale kennisdeeljebijeenkomsten georganiseerd.
- Jongeren die niet bekend zijn bij de gemeente Gouda, onderwijs en/of justitie worden al een paar jaar begeleid naar school en/of werk door een specialistische jongerencoach met een outreachende aanpak. In 2023 heeft de jongerencoach ongeveer 120 nieuwe jongeren in beeld gebracht en 98 jongeren zijn uitgestroomd naar werk. Verder zijn 40 jongeren ZZP'er geworden, 15 jongeren zijn een opleiding gaan volgen, 28 jongeren hebben een uitkering aangevraagd en een aantal jongeren is nog in begeleiding.

3.1.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	Met haar historische binnenstad en aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden biedt Gouda een prettige woon- en leefomgeving. De natuur- en recreatiegebieden van Groenalliantie Midden-Holland in Gouda en de bredere regio zijn hierin ook van groot belang. Deze gebieden zijn de afgelopen periode verder ontwikkeld. Daarbij speelt de Groenalliantie in op verschillende doelgroepen: actieve recreatie, beleven en gebruiken. Op die manier voegen de recreatiegebieden meerwaarde toe aan het grotere maatschappelijk en economische perspectief van Gouda. In 2023 heeft Groenalliantie onder andere ingezet op professionele begeleiding en inzet van vrijwilligers, het faciliteren en onderhouden van participatiegroepen en het samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen. Groenalliantie heeft de samenwerking met Binnenwerk geïntensiveerd. Samen maken zij afspraken over banen in het natuurbeheer voor mensen met een arbeidsbeperking.
Grondbank RZG Zuidplas	Door de deelname in de Grondbank heeft Gouda invloed op de regionale woningbouwopgave in relatie tot de woningbouwontwikkelingen van Gouda.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de marktgelden en toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel.

3.1.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Uitvoeren Economische Agenda	Aantal vestigingen per sector (Top 5)	2023: Specialistische zakelijke diensten: 1695 Gezondheids- en welzijnszorg: 1155 Bouwnijverheid: 1110 Handel: 1075 Onderwijs: 640	2022: Specialistische zakelijke diensten: 1640 Gezondheids- en welzijnszorg: 1050 Bouwnijverheid: 1075 Handel: 1080 Onderwijs: 605	x	(CBS, Vestigingen van bedrijven; bedrijfstak, gemeente) https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/81575NED/table
Uitvoeren Economische Agenda	Banen naar sector (Top 5)	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2022: Gezondheids- en welzijnszorg: 22,6% Groot- en detailhandel: 14,0% Onderwijs: 10,4% Advisering, onderzoek, special, zakelijke dienstverlening: 10,2% Industrie: 8,5%	2021: Gezondheids- en welzijnszorg: 22,08% Groot- en detailhandel: 15,31% Onderwijs: 11,23% Advisering, onderzoek, special, zakelijke dienstverlening: 10,05% Industrie: 8,61%	(Landelijk InformatieSysteem Arbeidsplaatsen (LISA), bewerkt door gemeente Gouda)
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	Energieverbruik onderwijs	2022: 72 TeraJoules	2021: 85 TeraJoules	2020: 75 TeraJoules	(Regionale Klimaatmonitor, Energieverbruik naar maatschappelijke sector) https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/publieke-dienstverlening
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	CO2-uitstoot onderwijs	2022: 4,48 kton	2021: 5,36 kton	2020: 4,79 kton	(Regionale Klimaatmonitor, Rapportage CO2-uitstoot) https://klimaatmonitor.databank.nl/content/co2-uitstoot
Terugdringen laaggeletterdheid	Aantal inwoners dat een traject basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden)	2023: 1833	2022: 1083	x	Gemeente Gouda, sociaal domein

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
	heeft gevolgd				
Doorontwik- kelen Campus Gouda	Aantal studenten	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2022 - 2023: 111	2021 - 2022: 60	Gemeente Gouda, Campus Gouda
Terugdringen jeugdwerkloos- heid	Aantal jongeren zonder werk tot 27 jaar	2023: 270	2022: 268	2021: 296	UWV

3.1.4 Wat heeft het gekost?

3.1.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	23.965	28.077	28.373	-295
Baten	-8.998	-10.054	-11.327	1.272
Saldo van baten en lasten	14.967	18.023	17.046	977
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	514	514	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-50	-1.644	-1.584	-60
Gerealiseerd resultaat	14.917	16.893	15.976	917

3.1.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
2.4 Economische havens en waterwegen	1.456	1.876	1.915	-39
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	214	214	210	4
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	66	84	123	-39
3.4 Economische promotie	2.095	2.285	1.822	463
4.2 Onderwijshuisvesting	7.534	9.273	9.364	-91
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.603	4.291	3.613	678
Totaal	14.967	18.023	17.046	977

3.1.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Saldo	V/N
2.4 Economische havens en waterwegen	39	N
Diverse kleine verschillen.	39	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4	V
Diverse kleine verschillen.	4	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	40	N
Diverse kleine verschillen.	40	N
3.4 Economische promotie	463	V
Economische Promotie: voor een deel wordt het voordeel verklaard door de afwikkeling van de regeling "Beter Benutten Goudse Poort". Het overige deel verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door diverse incidentele voordelen op uitvoeringskosten Economische Agenda, Ondernemen in Gouda en Verduurzaming Bedrijventerreinen.	142	V
Stadsmarketing: In 2023 was er onvoldoende capaciteit om de bekendheid van Gouda uit te voeren. De uitgaven intensivering toerisme promotie voor versterking van de lokale vrijetijdseconomie (met extra inzet voor doelstelling verhogen bekendheid) zullen in 2024 plaatsvinden, rapportage over de bestedingen vindt plaats in de Bestuursrapportages.	90	V
Het overige voordeel op Stadsmarketing wordt veroorzaakt door budgetonderschrijding op een aantal kleinere posten.	48	V
Binnen dit programma was een bedrag opgenomen binnen het budget Winterplan. De uitgaven zullen in 2024 plaatsvinden, rapportage over de bestedingen vindt plaats in de Bestuursrapportages	50	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Saldo	V/N
Ook in 2024 zal externe inzet plaatsvinden op het project "Schuifpuzzel Goudse Poort". De uitgaven zullen in 2024 plaatsvinden, rapportage over de bestedingen vindt plaats in de Bestuursrapportages	75	V
Diverse kleine verschillen.	58	V
4.2 Onderwijshuisvesting	91	N
De incidentele exploitatielasten voor IHP waren te hoog begroot. Hierdoor is de onttrekking uit de Reserve Onderwijshuisvesting ook lager.	60	V
Binnen de post voor onderhoud en energie van de tijdelijke huisvesting voor KC De Ontdekkingsreizigers (Westergouwe) zijn weliswaar de inkomsten begroot (vergoeding van de kosten door het schoolbestuur aan de gemeente), maar ten onrechte niet de uitgaven (kosten).	91	N
De gemeente vergoedt (wettelijk) de OZB-lasten van schoolbesturen. Deze lasten zijn hoger dan verwacht, door sterkere stijging dan verwacht van zowel het OZB-tarief als de WOZ-waarde van schoolgebouwen.	32	N
Diverse kleine verschillen.	28	N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	678	V
Binnen de begroting van LLZ is een budget voor inhuur opgenomen om bij ziekte/uitval van leerplicht inhuur te kunnen laten plaatsvinden. Zodoende kan Gouda de afspraken vanuit de DVO's met de aangesloten gemeenten over uitvoering van de leerplichtwet nakomen. In het verslagjaar was inhuur niet nodig hetgeen de onder uitputting op dit budget verklaart.	179	V
Campus Gouda: de kasstroom van de subsidie van de provincie voor Campus Gouda wijkt af van werkbegroting. Een eventuele budgetoverschrijding zal worden opgenomen in de Bestuursrapportage 2024.	93	V
De bijdrage vanuit het coalitieakkoord voor Laaggelettertheid kon niet volledig worden benut in verband met de startfase van dit project.	75	V
Voornamelijk door de onverwacht hoge terugvordering op subsidies 2022 van kindgebonden financiering peuteropvang en voorschoolse educatie en de incidentele verhoging van SPUK OnderwijsAchterstandenbeleid (OAB)- 2023 zijn er middelen overgebleven.	380	V
Diverse kleine verschillen.	49	N
3.1.4.4 Verschillenverklaring reserves		
Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Reserve Onderwijshuisvesting: de incidentele exploitatielasten voor het IHP waren te hoog begroot. Hierdoor worden minder kosten verrekend met de reserve.	60	N
Totaal	60	N

3.2 Energie en klimaat

Ambitie

De ambitie is om Gouda duurzaam door te geven aan de volgende generaties. Gouda wil in 2040 CO₂-neutraal zijn en in 2050 moet de leefomgeving bestand zijn tegen klimaatveranderingen.

De gemeente wil zelf het goede voorbeeld geven door extra te investeren in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Het speerpunt komende periode is verdere vergroening afgestemd op de bodemgesteldheid. Kwalitatief groen met een hoge biodiversiteit maakt de stad leefbaar en aantrekkelijk voor mens en dier. Duurzaamheid gaat over alle beleidsterreinen en is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Wat is bereikt?

1) Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

Op diverse plekken in de stad hebben de gemeente en inwoners groen toegevoegd en klimaatadaptieve maatregelen genomen. In Kort Haarlem, de Vogelbuurt in Korte Akkeren en Ouwe Gouwe Zuid zijn extra groen en een robuust hemelwatersysteem aangelegd. Bij het Zwaansgat, Kandeelstraat en Nobelstraat is 116m² grijs omgezet in groen. In de wijk Kort Haarlem zijn 68 geveltuinen aangelegd. Bij 104 adressen zijn 9.680 tegels opgehaald, 120 eigenaren hebben 2.157 m² groen dak aangelegd en 215 inwoners hebben met subsidie een regenton aangeschaft.

2) Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

Er is een start gemaakt met een soortenmanagementplan om de gebouwbewonende diersoorten een plek te (blijven) bieden bij de isolatieopgave. Het ecologisch beheer is uitgebreid. Een gedeelte van het Noorderhout wordt op een ecologische manier gemaaid en in dit stuk zijn extra natuurvriendelijke oevers aangelegd. Bij de Winterdijk is een stuk groen ingeplant met bollen en een biologisch zaadmengsel. In Oude Gouwe Zuid zijn onder andere duikers vergroot om het watersysteem te verbeteren.

3) Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden

In Plaswijck Kern en Middenwillens West onderzoekt de gemeente met bewoners verschillende warmteoplossingen. Zes andere bewoners- en bedrijveninitiatieven voeren zelf onderzoek uit met behulp van de subsidieregeling Samen naar een Duurzame Omgeving. Bij 3.000 huishoudens met (kans op) energiearmoede is energieadvies gegeven en zijn kleine maatregelen uitgevoerd. De energiecoaches hebben zo'n 300 huisbezoeken gebracht en de energiekussers zijn bij ongeveer 30 adressen langs geweest. De Duurzame Markt is door zo'n 1.000 inwoners bezocht. Eind 2023 is het Duurzaamheidsfonds Gouda van start gegaan.

4) Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De gemeente heeft een routekaart opgesteld die inzicht biedt in de aanpak en strategie om in 2030 55% CO₂-reductie te realiseren in gemeentelijke gebouwen en in 2040 aardgasvrij en CO₂-neutraal te zijn. De routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed is op 7 februari 2024 vastgesteld. Het oude schoolgebouw van De Ark aan de Jan Luykenstraat is gesloopt. Daardoor kan de locatie worden herontwikkeld tot park.

5) Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

Het beheerplan groot en vervangingsonderhoud en het Kwaliteitsplan openbare ruimte Binnenstad zijn vastgesteld. Verder is gestart met een inventarisatie van de mogelijkheden van duurzaam beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Er is een meldpunt waar inwoners toegankelijkheidsproblemen in de openbare ruimte kunnen melden. Inwoners kunnen bij het Funderingsloket Groene Hart terecht met vragen en advies over funderingen.